

ilukirjanduslikke teoseid: luuletiskogu „Rõuge kiriku kell“ (Tall., 1924) ja novellikogud „Kaamelid pasunapuhujatega“ (Tartu, 1928), „Võrumaa jutud“ I, II (Tall., 1924, 1933), jutustise „Rannaliivalt taevani“ (Tartu, 1931) ning jutukogud noorsoole „Uhhuu jutustused“ (Tartu, 1929), „Pombi ja Üdsimärdi nõiad“ (Tartu, 1932), „Pombi ja esivane-mate kuld“ (Tartu, 1934), „Tondijutud“ (Tartu, 1936), „Pajupill“ (Tartu, 1937) jt. Ta on loonud ka näidendeid. J-i iseärasuseks on rahvalik-lopsakas jutustamisviis, mis küll alati loogika pii-riidest kinni ei pea.

Isikl. jm. saadud andmed. T.

JAKOBSON, August, kirjanik, sünd. 20. VIII 1904 vkj. Pärnumaal Rääma v. põllumehe pojana, õppis Pärnu linna ühisgümnaasiumis a-il 1919—26, pärast seda Tartu ülikooli majandusteaduskon-nas ja hiljemini arstiteaduskonnas. J. on teotsenud E. Kirjanikkude Liidus, ms. a-st 1939 selle esimehena. — J. saavutas täitsa tundmatu algajana 1927 K./Ü. „Looduse“ poolt korraldatud romaanivõistlusel suure kaheosalise teo-sega „Vaeste-patuste alev“ (2. tr. Tartu, 1937) esimese auhinna ja harul-dase menu. See teos, mis käsitleb Pärnu töölisaguli elu, avaldas autori võimet argiellu sukelduda ja seda suures läbi-lõikes naturalistliku lopsakusega esi-tada. Sedasama suunda on J. jälginud oma järgnevas toodangus, kaldudes vahel küll juba liiglihalisse romantikasse või liigsesse elu kopeerimisse. Nii on temalt ilmunud romaanid: „Tuhkur ho-bune“ (I ja II 1928, III 1930, IV osa pealkirja all „Üheksas laine“ 1933), „Kolme vaeva tee“ (1930), „Miika Valts-bergi roim“ (1931), „Töö algus“ (1932), „Vallutajad“ (1934), „Vana kaardi-vägi“ (1935), „Metsalise rada“ (1936), „Vaikne õhtu“ (1937), „Oktoobrituul“ I, II (1938) ja „Uus inimene“ (1938); novellikogud: „Joonatan Hingemaa eksi-rännakud“ (1930), „Kotkapoeg“ (1932), „Reisijad lõppjaamas“ (1934), „Rea-meas Mattias“ (1935), „Üksiklased“ (1935) ja „Esimesed meheteod“ (1936; kõik ilmunud Tartus). Selle viljaka too-danguga on J. tunduvalt mõjustanud realistliku romaani arengut Eestis.

Isikl. saadud andmed. F. T.

* **JAKOBSON, Eduard Magnus**, pildi-lõikaja ja vaimulik kirjanik, õppis ksü-lograafiat Peterburis A. Daugull'i (vt. *Suppl.*) juures. Ta toodangu paremik

on valminud Riias ja suur osa sellest on ilmunud läti kirjanduslikus ajakir-jas „Rota“. J. suri 21. VII 1903 vkj. Tallinnas.

Post. 1903, nr. 162, 163 ja 1935, nr. 250; Kataloog: Näitus „Sada aastat eesti puugravüüri“ (1935); Torma koguduse õpetajalt A. Kuusik'ult saadud andmed. T.

JALAVA (Almberg), Anton Fredrik (Antti), soome kirjanik ja hõimutege-lane, sünd. 18. VII 1846 ukj. Turu lähedal Masku pastori pojana, õppis 1863—68 Helsingi ülikoolis keeleteadust ja omandas cand. phil. astme, oli 1869—70 „Uusi Suometar'i“ peatoime-taja, 1868—78 õpetaja Helsingi kesk-koolides, 1877—90 eduskunna ja senati ametnik, ühtlasi a-st 1881 peale ülemää-rane ungari keele lektor Helsingi üli-koolis enda surmani 3. VII 1909 ukj. — Oma ametitöö kõrval on J-l suuri tee-neid soomluse ja soome teatri edenda-jana ning Ungari ja Soome lähendajana. Ta on avaldanud teosed „Unkarin maa ja kansa“ (Helsingi, 1876), „Unkarin kielen oppikirja“ (Helsingi, 1880; koos J. Szinnyei'ga), „Unkari“ I, II (Hel-singi, 1882—83) ja soomendanud ungari kirjandust. Eesti kultuurilukku on J. nimi jäänud tema ja L. Koidula (vt.) kirjavahetuse tõttu (a-ist 1869—77), mis kajastab esimest lähedat sõprusuhet är-kava eestluse ja soomluse eestvõitlejate vahel. Samuti on J. kirjade ja J. V. Jannsen'i perekonna Soome-reisu puhul kevadel 1871 isikliku kokkupuute kaudu saadud tutvus soome kindlailmelisema kultuurivõitlusega moraalselt julgusta-nud ja võib-olla ka üksikideedega rikas-tanud Koidula ja „Eesti Postimehe“ rahvuslust.

A. A n n i, Koidula ja Almbergi kirja-vahetus (1925); Kansallinen elämäker-rasto III (1930). A. A.

* **JANNSEN, Eugen**, arst, suri 14. IX 1930 ukj. Tartus.

„Eesti Arst“ 1932, lk. 62 j.; E. Kirj. 1930, lk. 473—484 (K. E. S ö ö t).

* **JANNSEN, Johann Voldemar**, aja-kirjanik ja kirjanik. F. W. Borm'i ni-mel anti luba „Perno Postimehe“ välja-andmiseks 24. XII 1856 vkj. — J-i poolt avaldatud „Eesti laulik. 125 uut laulo...“ (Tartu, 1860) sisaldab ainult saksa laulutekstide eestikeelseid tõlkeid; sellele järgnesid viisid „Eesti lauliko wisi-ramat. 120 uut laulo-wisi...“ (*ibid.*, 1862). Peale selle ilmus temalt